

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 16 września 2014 r.

Poz. 788

UCHWAŁA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 25 sierpnia 2014 r.

w sprawie wytycznych i wyjaśnień dotyczących druku i przechowywania kart do głosowania oraz trybu ich przekazania wraz z nakładkami na karty do głosowania sporządzonymi w alfabecie Braille'a obwodowym komisjom wyborczym w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r.

Na podstawie art. 161 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.¹⁾) oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361, z późn. zm.²⁾) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne i wyjaśnienia dotyczące druku i przechowywania kart do głosowania oraz trybu ich przekazania wraz z nakładkami na karty do głosowania sporządzonymi w alfabecie Braille'a obwodowym komisjom wyborczym w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *S.J. Jaworski*

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529 oraz z 2014 r. poz. 179, 180 i 1072.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 127, poz. 1087, z 2006 r. Nr 249, poz. 1826 i 1828, z 2009 r. Nr 95, poz. 787 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113.

Załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej
z dnia 25 sierpnia 2014 r. (poz. 788)

WYTYCZNE I WYJAŚNIENIA W SPRAWIE DRUKU I PRZECHOWYWANIA KART DO GŁOSOWANIA
ORAZ TRYBU ICH PRZEKAZANIA WRAZ Z NAKŁADKAMI NA KARTY DO GŁOSOWANIA
SPORZĄDZONYMI W ALFABECIE BRAILLE’A W WYBORACH DO RAD GMIN, RAD POWIATÓW,
SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW I RAD DZIELNIC M.ST. WARSZAWY ORAZ W WYBORACH WÓJTÓW,
BURMISTRZÓW I PREZYDENTÓW MIAST, ZARZĄDZONYCH NA DZIEŃ 16 LISTOPADA 2014 R.

Zasady ogólne

1. Właściwe terytorialne komisje wyborcze zarządzają druk kart do głosowania w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w wyborach wójtów (burmistrzów i prezydentów miast) stosownie do przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, zwanej dalej „Kodeksem wyborczym” (art. 180 § 1 pkt 3, art. 437 § 1, art. 484, art. 450 i art. 459 § 1).
2. Karty do głosowania wykonuje się zgodnie z wzorami określonymi uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014 r. w sprawie wzorów kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille’a, w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (M.P. poz. 734 i 735).
3. Na podstawie art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego wykonanie kart do głosowania oraz ich dostarczenie obwodowym komisjom wyborczym, w ramach obsługi terytorialnych komisji wyborczych i w porozumieniu z tymi komisjami, zapewniają:
 - 1) marszałek województwa – dla wyborów do sejmiku województwa;
 - 2) starosta – dla wyborów do rady powiatu;
 - 3) wójt (burmistrz, prezydent miasta) – odpowiednio dla wyborów do rady gminy (rady miejskiej), rady miasta na prawach powiatu oraz dla wyborów wójta (burmistrza i prezydenta miasta);
 - 4) Prezydent m.st. Warszawy, przy pomocy burmistrzów właściwych dzielnic – dla wyborów do rad dzielnic m.st. Warszawy.
4. Dostarczenie kart, o których mowa w pkt 3 ppkt 1 i 2, marszałek województwa i starosta zapewniają za pośrednictwem właściwego wójta (burmistrza i prezydenta miasta).
5. Nadzór nad prawidłowym wykonaniem i dostarczeniem obwodowym komisjom wyborczym kart do głosowania sprawuje właściwy komisarz wyborczy.
6. Prawidłowe wykonanie tych zadań wymaga współdziałania wszystkich wymienionych organów odpowiedzialnych za prawidłowy druk, przechowywanie i dostarczenie kart do głosowania obwodowym komisjom wyborczym.
7. Każda terytorialna komisja powinna ustalić:
 - 1) harmonogram druku kart do głosowania uwzględniający dwukrotną korektę i kontrolę jakości druku kart oraz ostateczne sprawdzenie kart przez wyznaczonych członków terytorialnej komisji wyborczej z uwzględnieniem konieczności wcześniejszego przygotowania pakietów wyborczych stosowanych w głosowaniu korespondencyjnym;
 - 2) zasady kontroli poprawności ustalenia treści kart do głosowania;
 - 3) nakład kart dla poszczególnych okręgów wyborczych, a gminne komisje wyborcze także nakład kart do głosowania dla wyborów wójta (burmistrza, prezydenta miasta);
 - 4) termin druku kart do głosowania, z uwzględnieniem korekty składów drukarskich kart;
 - 5) sposób i termin dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym kart do głosowania, z uwzględnieniem ustaleń właściwego komisarza wyborczego, o których mowa w pkt 47;
 - 6) sposób zabezpieczenia rezerwy kart do głosowania i dysponowania tą rezerwą w dniu wyborów.
8. Ustalenia, o których mowa w pkt 7 ppkt 6, powinny zapewnić odpowiednią koordynację dostarczenia kart do głosowania obwodowym komisjom wyborczym, biorąc pod uwagę, że:
 - 1) w gminach i miastach niebędących miastami na prawach powiatu obwodowe komisje wyborcze otrzymują cztery rodzaje kart do głosowania: w wyborach do sejmiku województwa, rady powiatu, rady gminy (miejskiej) oraz w wyborach wójta, burmistrza lub prezydenta miasta;

- 2) w miastach na prawach powiatu obwodowe komisje wyborcze otrzymują trzy rodzaje kart do głosowania: w wyborach do sejmiku województwa, rady miasta oraz w wyborach prezydenta miasta;
 - 3) w mieście stołecznym Warszawie obwodowe komisje wyborcze otrzymują cztery rodzaje kart do głosowania: w wyborach do Sejmiku Województwa Mazowieckiego, Rady m.st. Warszawy, właściwej Rady Dzielnicy oraz w wyborach Prezydenta m.st. Warszawy;
 - 4) w gminie Zielona Góra obwodowe komisje wyborcze otrzymują dwa rodzaje kart do głosowania: w wyborach do sejmiku województwa i rady powiatu;
 - 5) w mieście Zielona Góra obwodowe komisje wyborcze otrzymują jedną kartę do głosowania: w wyborach do sejmiku województwa.
9. Do zadań marszałków województw, starostów, wójtów (burmistrzów i prezydentów miast) należy:
- 1) zapewnienie druku kart do głosowania;
 - 2) dokonanie z wykonawcami ustaleń zapewniających zabezpieczenie kart do głosowania w procesie druku oraz ich zapakowanie według okręgów wyborczych i obwodów głosowania;
 - 3) ustalenie terminów i sposobu odbioru kart od wykonawcy, przygotowanie paczek z kartami dla poszczególnych obwodowych komisji wyborczych oraz miejsca ich przechowywania i sposobu zabezpieczenia do czasu dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym.
10. Karty do głosowania przeznaczone do sporządzenia pakietów wyborczych stosowanych w głosowaniu korespondencyjnym muszą być wykonane i przekazane do urzędów gmin najpóźniej na 12 dni przed dniem wyborów, tj. do 4 listopada 2014 r.
11. Pozostała część nakładu kart do głosowania powinna być wykonana i przekazana do urzędów gmin nie później niż na 3 dni przed dniem wyborów, tj. do 13 listopada 2014 r., z tym że karty nie mogą się różnić treścią ani w żaden inny sposób od kart do głosowania przeznaczonych do sporządzenia pakietów wyborczych.
12. Zamówienie na wykonanie kart do głosowania dokonywane jest z zachowaniem przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, jeśli łączna wartość zamówienia netto kierowana do tego samego wykonawcy przekracza 30 000 euro. Dopuszcza się wykonanie kart w systemie tak zwanej małej poligrafii, pod warunkiem zachowania zasad określonych w uchwale, o której mowa w pkt 2 i w niniejszych wytycznych.
13. Za wybór sposobu wykonania kart i wykonawcy odpowiada podmiot zapewniający obsługę właściwej terytorialnej komisji wyborczej.
14. Stosownie do przepisów Kodeksu wyborczego karty do głosowania opatruje się pieczęcią właściwej terytorialnej komisji wyborczej. Czynność ta powinna być dokonana w procesie druku z matrycy wykonanej z odcisku pieczęci właściwej komisji.

Ustalenie treści i zarządzenie druku kart do głosowania

15. Treść kart do głosowania ustalają właściwe terytorialne komisje wyborcze odrębnie dla każdego okręgu wyborczego przed zarządzeniem ich druku. Gminna (miejska) komisja wyborcza ustala także treść karty do głosowania w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
16. Przy ustalaniu treści kart do głosowania należy mieć na uwadze, że:
 - 1) listy kandydatów na radnych, w tym również listy kandydatów w wyborach do rad gmin niebędących miastem na prawach powiatu, umieszczane są według kolejności nadanych im numerów;
 - 2) każda lista kandydatów na radnych powinna zawierać oznaczenie: „Lista nr” oraz skrót nazwy komitetu wyborczego. Listy oznaczane są skrótem nazwy komitetu wyborczego w brzmieniu ustalonym w protokole rejestracji listy kandydatów;
 - 3) w wyborach do rad gmin niebędących miastem na prawach powiatu na jednej zadrukowanej karcie umieszcza się nie więcej niż 15 list kandydatów; jeżeli zarejestrowano więcej list kandydatów na radnych, na pierwszej pozycji drugiej zadrukowanej karty umieszcza się kolejną listę kandydatów pod numerem 16;
 - 4) w wyborach do rad miast na prawach powiatów, rad powiatów, sejmików województw, rad dzielnic m.st. Warszawy na jednej karcie umieszcza się tylko jedną listę kandydatów na radnych;
 - 5) nazwiska i imiona kandydatów muszą być uszeregowane w kolejności identycznej, jak w zarejestrowanej liście kandydatów;

- 6) w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) nazwiska kandydatów muszą być uszeregowane w kolejności alfabetycznej, a pod nazwiskiem i imieniem (imionami) każdego kandydata umieszcza się adnotację: „zgłoszony przez” lub „zgłoszona przez” ze skrótem nazwy komitetu wyborczego, który zgłosił kandydata.
W przypadku jednakowych nazwisk należy uszeregować te nazwiska w kolejności alfabetycznej imion. W przypadku gdy np.: dwaj kandydaci na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w tej samej gminie (mieście) mają te same nazwiska i imiona, na karcie podawane są imiona ojców kandydatów, a gdyby i te imiona były identyczne – również imiona matek;
- 7) w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta), w których zarejestrowano więcej niż 15 kandydatów, na pierwszej pozycji drugiej zadrukowanej karty umieszcza się kandydata pod numerem 16.
17. W trakcie wykonywania czynności, o których mowa w pkt 16, należy raz jeszcze upewnić się, czy uszeregowanie list i nazwisk kandydatów jest właściwe i czy w pisowni nazwisk i imion kandydatów nie ma błędów, porównując pisownię każdego nazwiska i imion z protokołem rejestracji listy i kandydata oraz złożonym przez niego oświadczeniem o zgodzie na kandydowanie.
18. Sprawdzenia wymaga, czy na karcie do głosowania nie pominięto któregokolwiek zarejestrowanego kandydata i którejkolwiek listy oraz czy uszeregowanie list odpowiada kolejności nadanych im numerów.
19. W przypadku skreślenia kandydata z listy kandydatów pomija się w treści karty do głosowania skreślonego kandydata, zmieniając odpowiednio numery przy nazwiskach pozostałych kandydatów i likwidując przerwę po skreślonym kandydacie.
20. Unieważnienie rejestracji listy kandydatów nie powoduje zmiany numerów nadanych pozostałym listom.
21. Wskazane jest, aby w trybie nadzoru komisarz wyborczy sprawdził prawidłowość ustalenia przez terytorialne komisje wyborcze treści kart do głosowania. W przypadku stwierdzenia omyłek lub innych uchybień niezbędne jest sprostowanie ich przez właściwą komisję wyborczą.
22. Dla zapewnienia wydrukowania odpowiedniej liczby kart do głosowania właściwa terytorialna komisja wyborcza powinna sporządzić zestawienie obejmujące dla każdego okręgu wyborczego liczbę kart do głosowania podlegającą wydrukowaniu (nakład).
23. Państwowa Komisja Wyborcza zaleca, aby nakład kart wynosił 100% uprawnionych do głosowania; dotyczy to również ponownego głosowania w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
24. Przy ustalaniu nakładu kart należy kierować się liczbą wyborców umieszczonych w rejestrze wyborców lub w spisach wyborców w obwodach właściwych dla danego okręgu wyborczego.
25. W okręgu obejmującym więcej niż jeden obwód należy dodatkowo podać liczbę kart, które należy dostarczyć do każdego obwodu głosowania wchodzącego w skład tego okręgu.
26. Zestawienia, o których mowa w pkt 22, terytorialna komisja wyborcza przekazuje wraz z treścią kart do głosowania organowi, który zleca druk kart.
27. Państwowa Komisja Wyborcza zaleca, aby z ustalonego nakładu kart do głosowania karty w liczbie stanowiącej 5% uprawnionych do głosowania były rezerwą terytorialnej komisji wyborczej. Rezerwa ta kierowana byłaby do obwodów w miarę potrzeb sygnalizowanych przez obwodowe komisje wyborcze. Pełny nakład kart do głosowania, odpowiadający liczbie wyborców, należy dostarczyć dla obwodów utworzonych w zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz oddziałach zewnętrznych takich zakładów i aresztów. Niezależnie od wyżej wspomnianych środków organizacyjnych konieczne jest zapewnienie możliwości ewentualnego dodruku kart do głosowania, w przypadku nadzwyczajnych wydarzeń.
28. Rezerwowe karty do głosowania należy przechowywać w urzędach miast lub gmin wyznaczonych przez terytorialną komisję wyborczą, co umożliwi ich sprawne dostarczenie do obwodów w miarę występujących potrzeb. W punktach tych należy zapewnić środek transportu dla dowiezienia kart do obwodu głosowania stosownie do dyspozycji terytorialnej komisji wyborczej.
29. Wydanie rezerwy kart do głosowania obwodowym komisjom wyborczym może nastąpić wyłącznie protokolarnie i na polecenie właściwej terytorialnej komisji wyborczej.

30. Druk kart do głosowania powinien się odbywać z zachowaniem warunków najwyższej staranności. Wprowadza się następujące zasady kontroli druku kart – do bezwzględnego przestrzegania:
- 1) korektę składów kart do głosowania w zakresie zgodności z ustaloną treścią karty i jej wzorem prowadzą dwa niezależnie od siebie działające zespoły wyznaczonych pracowników urzędu marszałkowskiego, starostwa powiatowego, urzędu miasta lub urzędu gminy, odpowiednio do rodzaju kart do głosowania. Stwierdzone błędy oba zespoły wzajemnie konfrontują i przekazują wykonawcy (kierownikowi drukarni), zatrzymując po 1 egzemplarzu odbitki każdej karty. Po usunięciu błędów, zespoły dokonują ponownego sprawdzenia kart do głosowania na podstawie materiału wyjściowego, tj. ustalonej treści karty;
 - 2) ostatecznej kontroli składu każdej karty do głosowania dokonują wyznaczeni członkowie terytorialnej komisji wyborczej, którzy zezwalają na uruchomienie druku pełnego nakładu karty, wspólnie podpisując kartę do druku.

Nakładki na karty do głosowania sporządzone w alfabecie Braille'a

31. Nakładki na karty do głosowania sporządzone w alfabecie Braille'a, zwane dalej „nakładkami na karty do głosowania”, zostaną dostarczone delegaturom Krajowego Biura Wyborczego, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 28 października 2014 r., przez wykonawcę wyłonionego przez Krajowe Biuro Wyborcze w postępowaniu o zamówienie publiczne na wykonanie nakładek na karty do głosowania sporządzanych w alfabecie Braille'a.
32. Dla każdego lokalu wyborczego przeznacza się jeden komplet nakładek na karty do głosowania, tj. nakładki stanowiące załączniki nr 10 i 11 do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014 r. w sprawie wzorów kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a, w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.
33. Ponadto jeden określony w pkt 32 komplet nakładek na karty do głosowania przekazuje się każdej gminie.
34. W sytuacji zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego przy użyciu nakładki na kartę do głosowania do pakietu załącza się komplet nakładek będący w posiadaniu gminy.
35. W przypadku dodatkowego zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego przy użyciu nakładki na kartę do głosowania wójt (burmistrz, prezydent miasta), za pośrednictwem delegatury Krajowego Biura Wyborczego, występuje do Krajowego Biura Wyborczego o przekazanie dodatkowych nakładek na karty do głosowania.
36. Gminy, w których przeprowadzane będzie ponowne głosowanie wójta (burmistrza prezydenta miasta), otrzymają z Krajowego Biura Wyborczego, za pośrednictwem delegatury Krajowego Biura Wyborczego, nakładki na karty do głosowania w ilości określonej w pkt 32 i 33.
37. W przypadku dodatkowego zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego przy użyciu nakładki na kartę do głosowania w ponownym głosowaniu wójt (burmistrz, prezydent miasta), za pośrednictwem delegatury Krajowego Biura Wyborczego, występuje niezwłocznie do Krajowego Biura Wyborczego o przekazanie dodatkowych nakładek na karty do głosowania.

Przechowywanie kart do głosowania i nakładek na karty do głosowania do czasu ich dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym

38. Wydrukowane karty do głosowania dla wyboru danej rady powinny zostać zapakowane według obwodów głosowania i odpowiadających im okręgów wyborczych oraz właściwie oznakowane (z podaniem nazwy rady gminy, rady powiatu, sejmiku województwa, nr okręgu wyborczego i nr obwodu głosowania). Karty do głosowania w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) powinny być pakowane według obwodów głosowania z podaniem nazwy gminy (miasta).
39. Paczki z kartami do głosowania powinny być przykładowo oznakowane w sposób następujący:
KARTY DO GŁOSOWANIA Wybory do Rady Gminy Obwód głosowania nr Okręg wyborczy nr Liczba kart do głosowania
KARTY DO GŁOSOWANIA Wybory Wójta Gminy Obwód głosowania nr Liczba kart do głosowania
40. Analogicznie oznakowane powinny być paczki z kartami dla wyboru rady dzielnicy m.st. Warszawy, rady powiatu i sejmiku województwa.
41. Wydrukowane i przygotowane do przekazania karty do głosowania oraz otrzymane nakładki na karty do głosowania należy przechowywać w warunkach pełnego zabezpieczenia przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą. Odpowiedzialność za zapewnienie należytego zabezpieczenia kart do głosowania ponosi odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta oraz marszałek województwa.
42. Zaleca się, aby karty do głosowania były przechowywane w odrębnym, specjalnie do tego celu wydzielonym pomieszczeniu.

Przekazanie kart do głosowania i nakładek na karty do głosowania obwodowym komisjom wyborczym

43. Komisarz wyborczy określa tryb przekazania kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania obwodowym komisjom wyborczym (art. 437 § 1 i art. 484 Kodeksu wyborczego).
44. Zapakowane karty do głosowania i nakładki na karty do głosowania należy dostarczyć do obwodów głosowania w przeddzień głosowania i doręczyć za pokwitowaniem obwodowym komisjom wyborczym. Ustalając tryb dostarczenia kart i nakładek na karty do głosowania, komisarz wyborczy może ustalić inny termin ich dostarczenia, w zależności od lokalnych warunków i możliwości zapewnienia ich bezpiecznego przechowywania. Należy dążyć do tego, by karty do głosowania każdego rodzaju były dostarczone obwodowej komisji wyborczej jednocześnie.
45. Przekazanie kart do głosowania i nakładek na karty do głosowania powinno nastąpić w formie protokołarnej. Karty do głosowania przyjmują co najmniej trzy osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca.
46. Protokół potwierdzający przyjęcie kart do głosowania i nakładek na karty do głosowania, ze wskazaniem ich rodzajów i ilości, należy sporządzić w dwóch egzemplarzach: jeden dla obwodowej komisji wyborczej, drugi dla osoby dostarczającej.
47. Karty i nakładki do pakietów wyborczych stosowanych w głosowaniu korespondencyjnym należy doręczyć za pokwitowaniem do urzędów gmin najpóźniej na 12 dni przed dniem wyborów, tj. do 4 listopada 2014 r.
48. Na kartach do głosowania przeznaczonych do sporządzenia pakietów wyborczych wójt (burmistrz, prezydent miasta) umieszcza odcisk pieczęci właściwej obwodowej komisji wyborczej.

Dodatkowy druk kart do głosowania

49. W razie zmiany lub unieważnienia rejestracji listy kandydatów albo skreślenia kandydata na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) terytorialna komisja wyborcza zarządza – jeżeli jest to możliwe – wydrukowanie kart do głosowania, ustalając ich nową treść, oraz poleca i nadzoruje protokołarne zniszczenie poprzedniego nakładu.
50. Jeżeli wydrukowanie nowych kart do głosowania nie jest możliwe, terytorialna komisja wyborcza jest obowiązana sporządzić informację o nowej prawidłowej treści karty do głosowania:
 - 1) w przypadku skreślenia kandydata z listy kandydatów – przez odwzorowanie karty z wykreślonym nazwiskiem kandydata i adnotacją „skreślenie z zarejestrowanej listy”, ale z utrzymaną bez zmian numeracją pozostałych kandydatów;
 - 2) w przypadku unieważnienia rejestracji listy kandydatów – przez odwzorowanie karty z przekreśloną w formie „X” listą i adnotacją przy liście „unieważnienie rejestracji listy”;
 - 3) w przypadku skreślenia kandydata z listy kandydatów i unieważnienia z tej przyczyny rejestracji listy – przez odwzorowanie karty w sposób opisany w ppkt 1 i 2.
51. Informacja ta powinna być umieszczona w widocznym miejscu w lokalu wyborczym.
52. Obwodowa komisja wyborcza nie jest uprawniona do dokonywania skreśleń lub poprawek na kartach do głosowania.
53. Konieczne jest zapewnienie dyżuru w zakładach drukujących karty w przeddzień wyborów i w dniu głosowania.

Druk kart do głosowania w ponownym głosowaniu w wyborach kandydatów na wójta (burmistrza, prezydenta miasta)

54. Jeżeli w pierwszym głosowaniu nie dokonano wyboru wójta (burmistrza, prezydenta miasta), terytorialna komisja wyborcza ustali treść karty do głosowania w ponownym głosowaniu.
55. Kartę do głosowania drukuje się na papierze koloru różowego, według wzoru stanowiącego załącznik nr 8 do uchwały, o której mowa w pkt 2.
56. W przypadku głosowania na jednego kandydata karta do głosowania jest wykonywana według wzoru stanowiącego załącznik nr 9 do uchwały, o której mowa w pkt 2.
57. Kontrola druku kart do głosowania, sposób ich pakowania i dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym powinny być analogiczne do trybu postępowania w związku z głosowaniem przeprowadzonym w dniu 16 listopada 2014 r. Druk i pakowanie kart do głosowania należy zakończyć do dnia 27 listopada 2014 r.